

Warszawa, dnia 19 grudnia 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT8.056.2.2019

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Odpowiadając na petycję z dnia 15 listopada 2019 r. dotyczącą funkcjonowania rachunków VAT uprzejmie informuję.

Podkreślić należy, że w Ministerstwie Finansów stale są podejmowane prace służące poprawie mechanizmu poboru podatków. Jest to jeden ze strategicznych celów Ministerstwa Finansów, którego bieżące monitorowanie jest nieodzowne z uwagi na ciągłe zmiany w rzeczywistości gospodarczej.

W przedmiotowej petycji podniesiono niekonstytucyjność regulacji dotyczących podzielonej płatności w zakresie ograniczeń obrotu środkami zgromadzonymi na rachunku VAT. W petycji wskazano na art 31 ust. 1 Konstytucji RP który stanowi, iż wolność człowieka podlega ochronie prawnej oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP zauważając, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności nie mogą naruszyć istoty wolności każdego człowieka - dysponowanie legalnie zarobionymi pieniędzmi. Zamiast posiadania obowiązkowego konta VAT w petycji zaproponowano wprowadzenie obowiązku rozliczenia VAT w przypadku dużych kwot (powyżej 15 tys zł) w terminie 14 dni od wystawienia faktury/wykonania usługi.

Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że celem wprowadzenia funkcjonującej na bazie rachunków VAT nowej formy dokonywania płatności, tj. mechanizmu podzielonej płatności, na mocy ustawy z 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw¹, było zapewnienie większej stabilności wpływów z tytułu podatku od towarów i usług, zapobieganie unikaniu płacenia podatku od towarów i usług, co wiąże się z zapewnieniem większego bezpieczeństwa podatkowego, zwiększenie pewności prowadzenia działalności gospodarczej oraz zachowanie równych zasad konkurencji.

Należy podkreślić, że rachunek VAT oraz środki zgromadzone na rachunku VAT cały czas stanowią własność podatnika. Organ podatkowy nie „przywłaszcza sobie” środków z tego rachunku.

Środki zgromadzone na rachunku VAT mogą zostać wykorzystane do regulowania zobowiązań w podatku VAT oraz do zapłaty kwoty odpowiadającej kwocie podatku VAT z tytułu nabycia

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 62, ze zm.

towarów lub usług na rachunek VAT dostawcy. Środki pieniężne z rachunku VAT mogą być obracane między podatnikami wielokrotnie, bez żadnych ograniczeń czasowych ani kwotowych w zakresie zapłaty kwoty podatku VAT z tytułu nabycia towarów lub usług na rachunek VAT dostawcy - czyli do zapłacenia za VAT wykazany na fakturze, otrzymanej od dostawcy lub usługodawcy. Podatnik, który otrzyma od swojego nabywcy kwotę podatku na rachunek VAT, może natychmiast z tych środków wpłacić kwotę VAT na rachunek VAT swojego dostawcy.

Na mocy ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw² wraz z wprowadzonymi istotnymi zmianami w mechanizmie podzielonej płatności rozszerzeniu uległa możliwość przeznaczenia środków zgromadzonych na rachunku VAT w zakresie należności publicznoprawnych.

Od 1 listopada 2019 r. środki te podatnik może przeznaczyć nie tylko na zapłatę zobowiązania w podatku VAT, ale również na zapłatę:

- podatku dochodowego od osób prawnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych,
- podatku akcyzowego,
- należności celnych oraz
- składek ZUS.

Obejmuje to również odsetki za zwłokę, czy też wszystkie dodatkowe zobowiązania podatkowe ustalane w podatku VAT.

Ponadto, jeżeli na rachunku VAT zgromadzą się środki, których nie spożytkowano w sposób określony w ustawie, wówczas można zwrócić się do naczelnika urzędu skarbowego z wnioskiem o wydanie zgody na przekazanie środków (w celu swobodnego dysponowania tymi środkami) z rachunku VAT na powiązany z tym rachunkiem rachunek rozliczeniowy albo rachunek w SKOK. Decyzja co do częstotliwości występowania z wnioskiem jak i wysokość środków wskazanych we wniosku pozostaje w gestii podatnika. Naczelnik urzędu skarbowego ma 60 dni od dnia otrzymania wniosku na wydanie zgody lub odmowę uwolnienia środków z rachunku VAT. Należy zauważyć, że jest to termin maksymalny co oznacza, że w sytuacji dokonania przez naczelnika pozytywnej weryfikacji, tj. niewystąpienia przesłanek do odmowy, wydawana jest zgoda na uwolnienie zgromadzonych na rachunku VAT środków.

Powyższe aspekty związane z dysponowaniem środkami na rachunku VAT wskazują, że MPP nie ingeruje w konstytucyjne prawo własności. Zarówno sam rachunek VAT, jak i środki zgromadzone na rachunku VAT - jak wspomniano wcześniej - cały czas należą do podatnika. Podatnik ma możliwość dysponowania tymi środkami według swojego uznania, choć na ograniczone cele. Przepisy dotyczące MPP nie zakładają, żeby organy podatkowe miały dostęp do tych rachunków czy też żeby mogły samodzielnie dokonywać operacji finansowych na tych rachunkach. Z uwagi zaś na możliwość odkładania się środków finansowych na rachunku VAT, co może nie być obojętne dla płynności finansowej niektórych podatników, przewidziane w takich sytuacjach zostało prawo podatnika do wystąpienia z wnioskiem o dokonanie przelewu

² Dz. U. z 2019 r. poz. 1751, ze zm.

środków zgromadzonych na jego rachunku VAT na rachunek bankowy prowadzony dla celów działalności gospodarczej

Ponadto należy zauważyć, że kwestia wpływu mechanizmu podzielonej płatności na sytuację finansową podatników była przedmiotem szerokich analiz na etapie wypracowywania modelu jaki ma zostać wprowadzony do polskiego systemu prawnego. Mając wiedzę na temat skutków jakie wywołuje mechanizm podzielonej płatności wprowadzony w innych państwach, przy wyborze opcji jaka ma zostać wdrożona w Polsce, zdecydowano, że najlepszym rozwiązaniem z punktu widzenia przedsiębiorców będzie oparcie mechanizmu o system bankowy, a nie jak to funkcjonuje przykładowo we Włoszech, o rachunek bankowy organu podatkowego, gdzie środki są zamrażane na kontach organów podatkowych. Ponadto wprowadzono wskazaną powyżej możliwość przekazania środków na rachunek główny za zgodą naczelnika urzędu skarbowego.

Należy podkreślić, że funkcjonowanie mechanizmu podzielonej płatności jest na bieżąco monitorowane pod kątem rozwiązań ułatwiających jego stosowanie w praktyce z uwzględnieniem wpływu jaki wywiera na poszczególne grupy podatników, czego efektem są m.in. wskazane powyżej zmiany, które weszły w życie od 1 listopada 2019 r.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Zbigniew Makowski
(podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym)